

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№5 (2)

2026

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 2026-yil, may.
2-qism*

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhriddinov Zafarjon Fakhriddin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Rustamov Ilkomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

TIJORAT BANKLARIDA MOLIVAVIY HISOBOTLAR TAHLILINI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARB MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'NALISHLARI	12
Xudoyberdiyev Ulug'bek Axmad o'g'li	
O'ZBEKISTON KOMPANIYALARIDA DIVIDEND SIYOSATI JOZIBADORLIGINI OSHIRISH	16
Shermuxeimedov Akmal Komiljonovich	
РАЗВИТИЕ МЕХАНИЗМОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ФИНТЕХА И ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА	21
Салимова Зиёда Рустамжон қизи	
ELEKTR TARMOQLARI KORXONALARIDA YO'QOTISHLAR HISOBI UCHUN ISHCHI HISOBVARAQLARI TIZIMINI ISHLAB CHIQUISH	27
Xojimurodov Zuxriddin Shukurullo o'g'li	
RAQAMLI MUHITDA BANK XIZMATLARINI MASOFADAN KO'RSATISHNI TAKOMILLASHTIRISH	32
Azlarova Aziza Axrorovna	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SOLIQ ORGANLARI FAOLIYATINI SUN'YI INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	36
Soyibova Matluba Ahmedboyevna	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINI STRATEGIK BOSHQARISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	41
M.O. Yo'ldoshova	
NARXLARNI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY KONSEPSIYASI SIFATIDA DINAMIK NARX SHAKLLANTIRISH	45
Anvar Deberdiyev	
SOLIQ MA'MURCHILIGINI RAQAMLASHTIRISH VA RIVOJLANTIRISH ORQALI YASHIRIN IQTISODIYOT KO'LAMINI QISQARTIRISH YO'LLARI	49
Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich	
STARTAP EKOTIZIMLARINI RAG'BATLANTIRISHNING SOLIQ MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH: GLOBAL MUAMMOLAR VA HUDUDIIY IMKONIYATLAR	55
Ishimova Mohinur Absalomovna	
UMUMIY OVQATLANISH TIZIMIDA B2B MARKETINGINI JORII ETISH. (XORAZM VILOYATI MISOLIDA)	61
Zakirova Gulnoza Quدراتovna, Aliyeva Gulnora Ildarovna	
TIBBIYOT TASHKIOTLARIDA NOMOLIVAVIY AKTIVLAR HISOBI AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	67
Iskanov Xoljigit Nurkosimovich	
RAQAMLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARINI RIVOJLANTIRISH MARKAZIDA ICHKI AUDIT TIZIMINI TASHIL ETISH AMALIYOTI	73
Suyunov Yorqin Bekmurodovich, Nazarov Ubaydulla Abdumannapovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA MONOPOLIYAGA QARSHI SIYOSATNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	79
Yuldashev Akmal Kiyomovich	
TOG'-KON KORXONALARIDA TEXNOLOGIK TIZIM HOLATINI BAHOLASH VA IQTISODIIY SAMARADORLIK ZAXIRALARINI ANIQLASH	83
Abirova Nargizabonu	
YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARI VA ULARNING MILLIIY RIVOJLANISHI	88
Turayev Abduvohid Kuldashovich	

IQTISODIYOTNING INNOVATSION TARAQQIYOTI SHAROITIDA MEHNAT RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISHDAGI XORIJ MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	93
Artiqova O'g'iljon Zafar qizi	
O'ZBEKISTON MILLIY TELERADIOKOMPANIYASI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA SEMIR MODELIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	101
Rustamov Zafar	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA ISHLAB CHIQARISH TANNARXINI PASAYTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI	107
Metyakubov Azamat Djumanazarovich	
BUXORO ARK ANSAMBLI TURISTIK SIG'IM IMKONIYATLARINI BAHOLASH	111
Sulaymonova Malika Maxmudovna, Qilichov Muhriddin Husniddin o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ПЛАНИРОВАНИЯ, КОНТРОЛЯ И АНАЛИЗА ДЕНЕЖНЫХ ПОТОКОВ НА МАЛЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ	116
Муродов Шавкатжон Фарходович, Зайналов Ж. Р.	
XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ISHTIROKIDAGI INVESTITSION LOYIHALARNI AMALGA OSHIRISHDA MAVJUD MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	121
Ochildiyeva Naima Mengziya qizi, Ollokulova Feruza Mansurovna	
TIJORAT BANKLARINING KREDITLASH AMALIYOTIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	127
Melibayev Sodir Adilovich	
TIJORAT BANKLARI RENTABELLIGINI TA'MINLASHDA AKTIVLAR VA REGULYATIV KAPITALNING O'RNI	135
Sheraliev Abbos Xolmuminovich	
DIGITAL TRANSFORMATION OF DECISION-MAKING IN THE NATIONAL ELECTRICITY GRID OF UZBEKISTAN	140
Abdumalik A. Djumanov, Mukhlisa M. Gafurova, Tursunmurod R. Sobirov	
VIRTUAL IQTISODIYOTNING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH MEXANIZMLARI	147
Yuldashev Adhamjon Axadjonovich	
O'ZBEKISTON QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORINING RIVOJLANISH HOLATI VA INSTITUTSIONAL TUZILMASI.....	152
Shamsiddinov Ne'matjon Ashurali o'g'li	
ASOSIY VOSITALAR HISOBI VA AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH.....	157
To'ychiyeva Dilnoza Farxod qizi	
ELEKTRON TIJORAT BOZORIDA RISKLARNI BAHOLASH MASALALARI	162
Aripov Ulug'bek Bahodirovich	
UY-JOY BOZORINI IPOTEKA KREDITLASH AMALIYOTI ORQALI INTEGRATSIYA QILISH: O'ZBEKISTON SHAROITIDA RIVOJLANISH YO'NALISHLARI	166
A'zamxo'jayeva Nihola Sulaymon qizi	
HUDUDIY INVESTITSIYA TARKIBINING IQTISODIY SAMARADORLIKKA DINAMIK TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA)	171
Mirzakulova Risolat Musurmankulovna	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI KREDITLASH TARTIBINI TAKOMILLASHTIRISH	175
Bo'taev O'tkir Eshboevich	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISHNING INNOVATSION USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	181
Umarova Malika Nematjanovna	
РАЗВИТИЕ ИНСТРУМЕНТОВ ЗЕЛЕННОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ КАК ФАКТОР СТАНОВЛЕНИЯ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	187
Рахмонов Джамшид Одил угли	

ПРОБЛЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКИМИ РЕСУРСАМИ В ОРГАНИЗАЦИЯХ КУЛЬТУРЫ УЗБЕКИСТАНА.....	194
Абдусаламова Фарогат Сунатиллаевна	
BANK XIZMATLARI KO'RSATISH MEZONLARINI ANIQLASH VA ULARNI BAHOLASH.....	200
Avazbek Jo'rayev	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA EKOLOGIK OMILLARNING IQTISODIY AHAMIYATI	207
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
ASALARICHILIK XO'JALIKLARIDA ISHLAB CHIQRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	211
Berdimuratov Kuanishbay Genjebaevich	
ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ ПРОЕКТОВ И ПРОГРАММ.....	215
Абдулаттоев Абдухакимжон Абдулхамид угли	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING "YASHIL" IQTISODIYOTGA O'TISH STRATEGIYASI.....	228
Mohichexra Melikovna Mo'minova	
INKLYUZIV TURIZMNI RIVOJLANTIRISH XUSUSIYATLARI: XALQARO TAJRIBA TAHLILI	233
Dilbar Xasanovna Aslanova, Usmanova Zumrad Islamovna	
TA'LIM TIZIMIDA MARKETING YONDASHUVI VA TAMOYILLARINI QO'LLASHNING NAZARIY ASOSLARI	239
Musayeva Shoira Azimovna, Raxmonova Aziza Tolibovna	
MEHMONXONALAR VA OILAVIY MEHMON UYLARI RIVOJLANISHINING NAZARIY ASOSLARI	245
Boynazarov Ulug'bek Egamberdiyevich	
HUDUDLARNING TURISTIK SALOHİYATIDAN FOYDALANISH ORQALI ICHKI TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	250
Daminov Mirvoxid Isroilovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA YASHIL IQTISODIYOT RIVOJLANISHINING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: MAKROIQTISODIY VA TARMOQ KO'RSATKICHLARI ASOSIDA TAHLIL	255
Iminoxunov Abdukoxor Abdivaitovich	
OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARINING INNOVATION SAMARADORLIKKA TA'SIRI	264
Abdunabiyev Sirojiddin G'anijon o'g'li	
ИССЛЕДОВАНИЕ АКТИВНОСТИ И СТАБИЛЬНОСТИ КАТАЛИЗАТОРОВ В ПРОЦЕССЕ ГИДРООЧИСТКИ НЕФТЕПРОДУКТОВ И ИХ РОЛЬ В ОХРАНЕ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ.....	271
Тураев Баходир Тиркашевич, Махманов Дониёр Махманович	
SURXONDARYO VILOYATI HUDUDIY TURIZM BOZORINING MARKETING TAMOYILLARI ASOSIDAGI KOMPLEKS TAHLILI	276
Namozov Shahzod Maxmud o'g'li	
INNOVATIVE TRANSFORMATION PROCESSES AND ADVANCED INTERNATIONAL EXPERIENCE IN THE FIELD OF AGRICULTURAL SERVICES.....	282
Djurayeva Dilnoza Davronovna, Boltayeva Shakhnoza Bebudovna	
COMPARISON OF HOSPITAL-BASED AND HOME-BASED REHABILITATION AFTER CERVICAL SPINE SURGERY IN UZBEKISTAN	290
Shokhrukh Ziyavaddinov	
O'ZBEKISTON AKSIYADORLIK JAMIYATLARI MOLIYAVIY KOEFFITSIYENTLARI TAHLILI	299
Norqulov Mirsaid To'lqin o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA RAQOBAT MUHITINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI TAHLILI	306
Turdiyev Izatulla Ollaqulovich	
XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA IJARA HISOBI TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	312
Xoliqulova Yulduz Panji qizi	

ELEKTR TARMOQLARI KORXONALARNING MOLIYAVIY BARQARORLIGIGA RAQAMLASHTIRISH VA INNOVATSIYALARNING O'RNI: XORIJ TAJRIBASI	317
Mavlonov Ozod Ulug'bekovich	
QISHLOQ XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISHNI DAVLAT TOMONIDAN TARTIBGA SOLISHNING XORIJIY DAVLATLAR ILG'OR TAJRIBALARI VA ULARNI MAMLAKATIMIZDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	322
Rajapov Xayrulla Bekdurdiyevich, Sharipova Lobar Umrbek qizi	
BANK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH ASOSIDA BOSHQARISHNING ILG'OR XORIJIY TAJRIBALARI.....	330
Boltayev Zokirjon Otanazarovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT TRANSFORMATSIYASI SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI TO'LOV QOBILIYATINI TA'MINLASHNING INNOVATSION MEKANIZMLARI.....	334
Adilova Zohida Ikromjonovna	
MOLIYAVIY AKTIVLAR TARKIBIDAGI DEBITORLIK QARZDORLIKLARINI MHXS TALABLARI ASOSIDA BAHOLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	339
Umurzakov Dilshodbek Hakimovich	
ЦИФРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ МЕНЕДЖМЕНТА В УСЛОВИЯХ УДАЛЁННОЙ РАБОТЫ	345
Хамидов Далер Дилшодович	
ISMOIL SOMONIY MAQBARASINING TURISTIK SIG'IMINI BAHOLASH: BUXORO TARIXIY MARKAZI MISOLIDA.....	351
Choriyeva Dilovar Tohir qizi, Qilichov Muhridin Husniddin o'g'li	
CONSUMER TRUST IN UZBEKISTAN'S E-COMMERCE	356
Erkin Shavqiyev Professor, Ulugmurodov Farkhod	
IMPROVING THE FINANCING SYSTEM OF EXPORT ACTIVITIES OF SMALL BUSINESS ENTITIES.....	362
Karamatdinova Aysawle Parakhatovna	
XORIJIY OLIY TA'LIM MUASSASALARINING RAQAMLI MARKETING VOSITALARI TAHLILI: O'ZBEKISTON SHAROITIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	369
Sharopova Nafosat, Xolmamatov Diyorbek	
SURXONDARYO VILOYATIDA MEHNAT BOZORI RIVOJLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI IJTIMOY-IQTISODIY OMILLARNI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH	374
Islomov Bobur Bahodir o'g'li	
XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA ASOSIY VOSITALARGA AMORTIZATSIYA HISOBLASH USULLARI VA AUDITORLIK HISOBOTINI TAKOMILLASHTIRISH	380
Xasanov Shoxrux Raximjonovich	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTINI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA REAL SEKTOR KORXONALARINING ROLI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	385
Sobitova Ra'no Solidjonovna, Babaxadjayev Firdavs Bahodir o'g'li	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF THE NEW UZBEK CONSULTING SERVICES MARKET AND METHODS FOR ASSESSING THE POTENTIAL FOR ATTRACTING INVESTMENTS	388
Usmonova Dilfuza Ilkhomovna	
RESPUBLIKAMIZDA UMUMIY OVQATLANISH SOHASI XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARDAN FOYDALANISH.....	394
Kalanova Moxigul Baxritdinova	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA DAVRIDA KORXONA BOSHQARUVINING TASHKILY-IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	399
Azlarova Munira Muhammad-Amin qizi, Yoqubov Madaminbek Abdurahim o'g'li	
BALIQCILIK SOHASIDA TADBIRKORLIK MAJMUALARINI DAVLAT TOMONIDAN TARTIBGA SOLISHNING ROSSIYA TAJRIBASI VA UNI O'ZBEKISTONDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	406
Rajapov Xayrulla Bekdurdiyevich	

RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA CHIQUINDILARNI BOSHQARISH TIZIMINING ZAMONAVIY MODELLARI	416
Xasanov Komil Mutalibjanovich	
TOSHKENT VILOYATI QISHLOQ HUDUDLARIDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOIIY-IQTISODIY OMILLARI: EMPIRIK TAHLIL	421
Saidakbarova Ziyoda Doniyor qizi	
METHODOLOGICAL FOUNDATIONS FOR FINANCIAL SUPPORT FOR THE DEVELOPMENT OF ADDITIONAL ACTIVITIES IN FARM ENTERPRISES	426
Kalimbetov Khaliknazar Kurbanbaevich	
KIMYO SANOATI KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH YO'NALISHLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	432
Suyarov Shaxzod Salim o'g'li	
XALQARO MOLIYA TASHKILOTLARIDAN O'ZBEKISTONGA JALB ETILGAN IMTIYOZLI MABLAG'LARNING SAMARADORLIGI	438
Turdiyeva Zarnigor Asqar qizi	
NAVOIY VILOYATIDA TURIZM XIZMATLARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH.....	442
Turayev Abduvoxid Kuldashevich	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKNI BOSHQARISHNING XORIJIY AMALIYOTI.....	448
Turg'unov Nodirbek Muminjanovich	
KORXONALARDA STRATEGIK REJANI ISHLAB CHIQUISH DARAJALARI VA BOSQICHLARI	452
Zaripova Sayohat Zafarovna	
IQLIM O'ZGARISHINING AGRAR IQTISODIYOTGA TA'SIRI: NAZARIY YONDASHUVLAR VA XALQARO TAJRIBA.....	457
Ozodxon Mahmudovna Qo'ziboyeva, Anvarbekov Fayzullo Rustamjon o'g'li, Rahmonova Xosiyatxon Fayzullo qizi	
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF BANKING SERVICES THROUGH THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND BIG DATA TECHNOLOGIES.....	462
Mamatova Sevara Ilhom kizi	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA RISK MENEJMENT TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	470
Toshpulatov Davron Akromovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA YASHIL LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISH: HOLAT, MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	477
Qorriyeva Shahnoza Safarbayevna	
YASHIRIN IQTISODIYOTNING RASMIY IQTISODIYOTGA TA'SIRINI BAHOLASH MUAMMOLARI	482
Bobojonov Azimjon Akmal o'g'li	
NAVOIY VILOYATI QIZILQUM CHO'LLARIDA XALQARO TURIZMNI TASHKIL QILISH VA RIVOJLANTIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI.....	486
Turayev Abduvoxid Kuldashevich	
BARQAROR SHAHAR RIVOJLANISHINING ASOSIY OMILLARI VA ULARNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: TANLANGAN DAVLATLAR VA O'ZBEKISTON MISOLIDA	493
Dadabayeva Nigora Muxamatxanovna, Jahongirova Muazzamxon Jahongir qizi	
AUDIT TEKSHIRUVLARIDA AUDIT DALILLARINI YIG'ISH AMALIYOTINI ZAMONAVIY IT TEXNOLOGIYALARDAN VA "MACHINE LEARNING" DAN FOYDALANGAN HOLDA TAKOMILLASHTIRISH ("IPAK YO'LI" AITB MISOLIDA).....	499
Eshqurbonov Bahrom Norsoat o'g'li	
O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM BITIRUVCHILARINING MEHNAT BOZORIGA INTEGRATSIYASI: RAQAMLI KO'NIKMALAR OMILINING ROLI.....	506
Eshbo'riev Umarbek Rashidovich	
KOMPANIYALAR MOLIYASINING BARQARORLIGINI TA'MINLASH YO'LLARI.....	518
Rasulov Jasurbek Abdurasulovich	

ZAMONAVIY BAHOLASH FAOLIYATIDA PYTHON DASTURLASH TILINI QO'LLASHNING USLUBIY ASOSLARI VA ISTIQBOLLARI.....	522
Shaminov Abbosjon Faxriddin o'g'li	
MINTAQADA SANOAT TARMOQLARIGA INVESTITSİYALARNI JALB ETISHNING TASHKILIY-IQTISODIY YO'NALISHLARI.....	527
Maxmudov Jasurbek Ergashevich	
HUDUDIY ASALARICHILIKNI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR VA ULARNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEKANIZMLARI	532
Sulaymonov Sherzod Nasivaliyevich	
BARQAROR TURIZM VA UNING IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI	536
Sultonova Abduraimova Kamola Abdumannob qizi	
РАЗВИТИЕ КОРПОРАТИВНЫХ ФИНАНСОВ С УЧЕТОМ ESG-ПРИНЦИПОВ	542
Алиева Сусанна Сейрановна	
ЭМОЦИОНАЛЬНЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ РУКОВОДИТЕЛЯ КАК ФАКТОР ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	548
Алибекова Паризода Раджаб кизи, Алимова Машхура Тоирхоновна	
KREDIT RESURLARINING HUDUDIY IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA MOLIVAVIY SAVODXONLIKNING INSTITUTIONAL ROLI	554
G'aniyev Sanjar Poziljon o'g'li	
SANOAT KORXONALARIDA ISHLAB CHIQRISH INVESTITSİYALARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH	561
Qorabayev Shuxratjon Axmadjonovich	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASH ORQALI INKLYUZIV INVESTITSION MUHITNI RIVOJLANTIRISH.....	568
Irisqulova Munisa Akmal qizi	
AGROKLASTERLARNING TASHKILIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	573
Doliyev Samandar Toirovich	
MINTAQADA IQTISODIYOT TARMOQLARINI DIVERSIFIKATSİYALASH USULLARI.....	579
Sapayev Azamat Rustamovich	
MAKROIQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA TASHQI SAVDO SIYOSATINING O'RNI	583
Rustamova Nodira	
GAVKUSHON ANSAMBLI MISOLIDA BUXORO TARIXIY MARKAZIDAGI MEROS OBYEKTLARINING TURISTIK SIG'IM SALOHİYATI.....	587
Xolmurodova Moxichehra Dilmurodovna, Qilichov Muhriddin Husniddin o'g'li	
ОПРЕДЕЛЕНИЕ МНОЖЕСТВЕННОГО КОРРЕЛЯЦИОННО-РЕГРЕССИОННОГО АНАЛИЗА С ПОМОЩЬЮ ПРИКЛАДНЫХ ПРОГРАММ	594
Ганиева Зулфия Самиевна	
XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOY AHAMIYATI	600
G'aniyev M., Vannobova Gulhayo Tolibjon qizi	
BUXORO TARIXIY MARKAZIDAGI ABDULAZIZXON VA ULUG'BEK MADRASALARINING TURISTIK SIG'IM IMKONIYATLARINI BAHOLASH	604
Ro'ziqulova Feruza Qurbon qizi, Qilichov Muhriddin Husniddin o'g'li	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK FAOLIYATINI MOLIVAVIY RAG'BATLANTIRISH HAMDA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI	612
Iskandarov Saidazamxon Salohiddin o'g'li	
O'ZBEKISTONDA NOSTANDART BANDLIK ASOSIDA KICHIK BIZNES RIVOJINI BAHOLASHNING ILMIY-USLUBIY ASOSLARI.....	621
Fayzullayev Nurulla Baxromovich	
O'ZBEKISTONNING QAYTA TIKLANADIGAN ENERGIYA MANBALARIGA O'TISHI: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	627
Ro'ziyeva Dilobar Isomjonovna, Jo'ramurodova Feruza Mardon qizi	

XARAJATLARNI BOSHQARISHNING NAZARIY YONDASHUVLARI VA USULLARI	633
Toshimov Azizbek Hakimovich	
ГЛОБАЛЬНАЯ КОНКУРЕНЦИЯ МОДЕЛЕЙ РЕГУЛИРОВАНИЯ ИИ И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА ПРОМЫШЛЕННУЮ ПОЛИТИКУ РАЗВИВАЮЩИХСЯ СТРАН	636
Рахматов Феруз Касымович, Садикова Дилафруз Ражабовна, Рахматов Фирдавс Феруз угли	
NODIR DEVONBEGI XONAQOHIDA TURISTIK SIG'IMNI BAHOLASH: FIZIK VA HAQIQIY SIG'IM TAHLILI	647
Odilova Muattar Akram qizi, Qilichov Muhriddin Husniddin o'g'li	
"O'ZBEKISTON – 2030" STRATEGIYASIDA IJTIMOY HIMOYA TIZIMINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	654
Zoya Xalekeyeva, Jamgirbaeva Nilufar Dauilbay qizi	
O'ZBEKISTON SUVEREN XALQARO OBLIGATSIYALARINING NISBATAN PAST FOIZ STAVKADA JOYLASHTIRILISHI: INVESTORLAR ISHONCHI VA MAKROIQTISODIY BARQARORLIK IFODASI	662
Toyirov Yunus Alamovich, Nazarov Qilich Xolmuradovich	
РОЛЬ КРИТИЧЕСКОГО ЧТЕНИЯ В ФОРМИРОВАНИИ МАРКЕТИНГОВОГО МЫШЛЕНИЯ СТУДЕНТОВ	668
Усманова Зумрад Исламовна	
ДИЛЕММА ПЛАТОНА И ПОППЕРА: ИНТУИЦИЯ КАК АБСОЛЮТНАЯ РАЦИОНАЛЬНОСТЬ.....	673
Мулладжанова Хосият Яздонова	
IQTISODIY TARAQQIYOTGA ERISHISHDA ERKIN IQTISODIY HUDUDLAR: KECHA, BUGUN VA ISTIQBOL.....	678
Boboqulov Sanjar Bahromqulovich	
MILLIY VALYUTA KURSI DINAMIKASINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI.....	684
Kurbanov Feruz Pirnazarovich, Xudaybergenov Yusufboy Murodovich	
QURILISHDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK.....	690
B.K.Abdusamatov, F.Ablakulov	
NNTLARNING IJTIMOY AHAMIYATGA MOLIK LOYIHALARINI DAVLAT GRANTI SHAKLIDA MOLIYALASHTIRISHDA SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING RAQAMLI MEKANIZMLARI	695
Xasanov Jahongir Botir o'g'li	
TIJORAT BANKLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA BAZEL III STANDARTLARINING O'RNI VA AHAMIYATI	701
Absamatov Anvar Ergashevich	
B-READY XALQARO MEZONI: KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH ISTIQBOLLARI.....	706
Matniyozova Dilrabo Abdug'aprovna	
O'ZBEKISTONDA XIZMATLAR SOHASINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ISTIQBOLLARI.....	711
D.A. Togayeva	
ORGANIK QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARINI SERTIFIKATLASH TIZIMI: YEVROPA ITTIFOQI TAJIRIBASI VA O'ZBEKISTON EKSPORT SALOHİYATINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	715
Dexkanova Shodiyona Kaxramon qizi, Axmedov Eldor Toyirovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA MAKROIQTISODIY KO'RSATKICHLAR BARQARORLIGINI TA'MINLASH MEZONLARI.....	720
Kantureeva Asem Jambil qizi, Xudoyqulov Xurshid Xurramovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MINTAQAVIY IQTISODIYOTNING TARKIBIY O'ZGARISHLARINI INSON KAPITALI ORQALI RAG'BATLANTIRISH MEKANIZMLARI.....	727
Xudayberganova Nazokat Shonazarovna, Masharipova Xosiyat Matrasulovna	
ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ ГИДРОЭНЕРГЕТИКИ В УСЛОВИЯХ ПЕРЕХОДА К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ.....	733
Габбарова Ильмира Володиевна	

AUDITORLIK XULOSASI HAMDA AXBOROT TAQDIMOTI SIFATINI INTEGRATSIYALASH AHAMIYATI VA YO'LLARI.....	738
Parpiyev Jaxongir Ilxomjonovich	
INTEGRATION OF TRADE MARKETING AND E-COMMERCE: COMBINING ONLINE AND OFFLINE SALES CHANNELS.....	744
Mamatkulova Shoira Jalolovna	
RAQAMLI TURIZM INFRATUZILMASINI BAHOLASHDA INTEGRATSION INDIKATORLAR TIZIMINI SHAKLLANTIRISH	750
Raximov Abror Zafarovich	
THE ECONOMIC SIGNIFICANCE OF DEVELOPING PILGRIMAGE TOURISM IN UZBEKISTAN	754
Rajapova Gulnoza Maxmudovna	
ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ЛЁГКОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ: МИРОВОЙ ОПЫТ И ПРАКТИКА УЗБЕКИСТАНА	759
Ахмедова Газиза Азим кизи	
THE IMPORTANCE OF DIGITALIZATION METHODS AND SUSTAINABILITY IN PROVIDING PRODUCTS AND SERVICES TO CUSTOMERS	763
Umarova Nargiza Mirakabarovna	
NOMINAL ALMASHUV KURSI QADRSIZLANISHINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI ASOSIDA ILMIY-TAHLILYI YONDASHUV	768
To'irov Yunus Alamovich, Nazarov Qilich Xolmuradovich	
СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ УПРАВЛЕНИЯ КРЕДИТНЫМ ПОРТФЕЛЕМ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	773
Жураева Нодирахон Фузулий кизи	
MILLIY INNOVATSION TIZIMDA FAN TA'LIM VA ISHLAB CHIQRISH O'ZARO UYG'UNLIGI	779
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	
O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASIDA INNOVATSIYALARNING AHAMIYATI VA ULARNING TURIZM RIVOJLANISHIGA TA'SIRI	782
To'raboyeva Kimiyoxon O'rozbekovna, Asadov Baxshullo Xasanboy o'g'li	
DAVLAT QARZI VA UNING RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDI IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI.....	786
Alimov Muhammad Yunus Muhammad ali o'g'li	
RAQAMLI BOSHQARUV VA TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLAR ORQALI MINTAQAVIY OLIY TA'LIM MUASSASALARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH.....	791
Dilmurodov Zuhridin Do'stmurod o'g'li	
MAHALLA INSTITUTIDA KICHIK BIZNES VA OILAVIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARI	795
Dawletmuratov Adilbay Mirzabaevich	

MAHALLA INSTITUTIDA KICHIK BIZNES VA OILAVIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING TASHKILIY- IQTISODIY MEKANIZMLARI

Dawletmuratov Adilbay Mirzabaevich

Qoraqalpoq davlat universiteti mustaqil tadqiqotchisi,
“Menejment va iqtisodiyot asoslari” kafedrası professor v.b.,
PhD, dotsent.

E-mail: dadil1509@mail.ru

ORCID: 0000-0001-7320-08

Annotatsiya. Mazkur maqolada mahalla institutida kichik biznes va oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish orqali kambag'allikni qisqartirishning tashkiliy iqtisodiy mexanizmlari tadqiq etilgan. Tadqiqotda mahalla tizimining aholi bandligini ta'minlash, daromad manbalarini shakllantirish va uy sharoitida ishlab chiqarishni rivojlantirishdagi o'rni tahlil qilingan. Shuningdek, kichik biznes va oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirishdagi mavjud muammolar aniqlanib, ularni bartaraf etish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan. Maqolada uy sharoitida ishlab chiqarishni tashkil etish, moliyalashtirish, kooperatsiya tizimini rivojlantirish hamda raqamli savdo platformalaridan foydalanishning ahamiyati yoritilgan.

Kalit so'zlar: mahalla instituti, kichik biznes, oilaviy tadbirkorlik, kambag'allikni qisqartirish, aholi bandligi, uy sharoitida ishlab chiqarish, daromad manbalari, kooperatsiya, raqamli savdo, xizmatlar sektori.

Abstract. This article examines the organizational and economic mechanisms for poverty reduction through the development of small business and family entrepreneurship within the mahalla institution. The study analyzes the role of the mahalla system in ensuring employment, creating income sources, and developing home based production. The paper also identifies existing problems in the development of small business and family entrepreneurship and proposes practical recommendations for their solution. Particular attention is paid to the organization of home based production, financing mechanisms, development of cooperation systems, and the use of digital trade platforms.

Key words: mahalla institution, small business, family entrepreneurship, poverty reduction, employment, home based production, income sources, cooperation, digital trade, service sector.

Аннотация. В данной статье исследуются организационно экономические механизмы сокращения бедности посредством развития малого бизнеса и семейного предпринимательства в институте махалли. В исследовании проанализирована роль системы махалли в обеспечении занятости населения, формировании источников доходов и развитии домашнего производства. Также выявлены существующие проблемы развития малого бизнеса и семейного предпринимательства и разработаны практические рекомендации по их устранению. В статье освещены вопросы организации домашнего производства, финансирования, развития кооперационных связей и использования цифровых торговых платформ.

Ключевые слова: институт махалли, малый бизнес, семейное предпринимательство, сокращение бедности, занятость населения, домашнее производство, источники доходов, кооперация, цифровая торговля, сфера услуг.

KIRISH

Bugungi kunda dunyo mamlakatlari oldida turgan eng muhim ijtimoiy-iqtisodiy vazifalardan biri kambag'allikni qisqartirish, aholi bandligini ta'minlash hamda barqaror daromad manbalarini shakllantirishdan iborat.

Jahon banki 2025yil iyun oyida 160 dan ortiq mamlakatlarning yangilangan narx ko'rsatkichlari va milliy kambag'allik chegaralari asosida global kambag'allik darajalarini qayta baholadi. Xalqaro kambag'allik chegarasi 2017yilgi xarid qobiliyati pariteti (XQP) bo'yicha 2,15 AQSh dollaridan 2021yilgi XQP bo'yicha 3,00 AQSh dollariga oshirildi. Yangi mezon asosida 1990–2022yillar davomida 1,5 milliard kishi kambag'allikdan chiqdi; avvalgi mezonga ko'ra bu ko'rsatkich 1,3 milliardni tashkil etgan edi. Shu bilan birga, yangilangan hisob-kitoblar haddan tashqari kambag'allik ulushining nisbiy oshishiga olib keldi. 2026yilda taxminan 808 million aholining o'ta qashshoqlik sharoitida yashashi prognoz qilinmoqda, holbuki avvalgi baholashda bu ko'rsatkich 677 million deb qayd etilgan. Bu esa dunyo aholisining qariyb 9,9 foizini tashkil etadi¹.

BMT va Jahon bankining 2030yilgacha mo'ljallangan Barqaror rivojlanish maqsadlari², xususan BRM1 — kambag'allikka barham berish maqsadi, ushbu yo'nalishda tizimli, kompleks va innovatsion yondashuvlarni talab qiladi. Mazkur maqsadlar doirasida o'ta qashshoqlikni kamaytirish, ijtimoiy himoya tizimlarini kengaytirish, resurslar va zamonaviy texnologiyalardan teng foydalanish imkoniyatlarini yaratish hamda iqtisodiyekologik xatarlar sharoitida aholining barqarorligini oshirish muhim vazifalar sifatida belgilangan. Jahon miqyosida aholining farovonligini oshirish, barqaror bandlikni ta'minlash va kambag'allikni kamaytirishga qaratilgan ilmiy izlanishlar ushbu jarayonlarning nazariy metodologik asoslarini takomillashtirishni ustuvor yo'nalish sifatida ko'rsatmoqda. Xususan, BMT va BMT Taraqqiyot Dasturi tomonidan amalga oshirilayotgan tadqiqotlar kambag'allikni qisqartirishning integrallashgan va ko'p komponentli yondashuvlari ustidan alohida e'tibor qaratayotganini tasdiqlaydi³.

So'nggi yillarda O'zbekistonda amalga oshirilayotgan keng ko'lamlı islohotlar doirasida kambag'allikni qisqartirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va xizmatlar sektorini jadal rivojlantirish davlat siyosatining asosiy yo'nalishlaridan biri sifatida belgilangan. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026yil 16fevraldagi PF21son Farmoni bilan mamlakat taraqqiyotining 2030yilgacha mo'ljallangan ustuvor yo'nalishlari doirasida islohotlarni izchil davom ettirish va ularni sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish vazifalari belgilandi⁴. Farmon bilan tasdiqlangan "O'zbekiston – 2030" strategiyasining 27maqsadida⁵ kambag'allikni qisqartirish masalasi kompleks yondashuv asosida ko'rib chiqilib, bandlikni ta'minlash, xizmatlar sohasini rivojlantirish, ijtimoiy himoya tizimini takomillashtirish hamda hududiy rivojlanishni jadallashtirish orqali aholining farovonligini oshirish ustuvor vazifa sifatida qayd etilgan. Mazkur hujjatda xizmatlar sektorining iqtisodiy o'sishning muhim drayveri sifatidagi roli, ayniqsa hududlar kesimida yangi ish o'rinlari yaratish va aholi daromadlarini barqaror oshirishdagi ahamiyati alohida ta'kidlangan.

Ayniqsa, mahallalarda kichik biznes va oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish orqali aholini ish bilan ta'minlash, xotinqizlar va yoshlarning iqtisodiy faolligini oshirish, uy sharoitida ishlab chiqarishni yo'lga qo'yish hamda xizmatlar sektorini kengaytirish bo'yicha katta imkoniyatlar yuzaga kelmoqda. Bu esa hududlarda barqaror daromad manbalarini shakllantirish, aholi turmush darajasini yaxshilash va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qilmoqda.

Mazkur maqolaning maqsadi — mahalla institutida kichik biznes va oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish orqali kambag'allikni qisqartirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini tahlil qilish, mavjud muammolarni aniqlash hamda ularni bartaraf etish bo'yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Kambag'allikni qisqartirish, aholi bandligini ta'minlash hamda kichik biznes va oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish masalalari xorijiy va mahalliy olimlar tomonidan keng va atroflicha o'rganilgan. Xususan, Amartya Sen kambag'allikni insonning iqtisodiy va ijtimoiy imkoniyatlari cheklanishi bilan izohlab, bandlikni kengaytirish, iqtisodiy faollikni oshirish hamda resurslardan teng foydalanish imkoniyatlarini yaratishni kambag'allikni kamaytirishning muhim omillari sifatida baholaydi.

United Nations va World Bank tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda kichik biznes va oilaviy tadbirkorlik aholi daromadlarini oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish hamda hududiy iqtisodiy faollikni kuchaytirishning samarali manbasi sifatida e'tirof etiladi. Ushbu tashkilotlarning ilmiy-analitik hisobotlarida iqtisodiy o'sishni

1 <https://unstats.un.org/sdgs/report/2025/goal-01/>

2 <https://www.undp.org/uz/uzbekistan/sustainable-development-goals>

3 <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/publications/fr/FF-Poverty-Reduction.pdf>

4 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 16-fevraldagi "Mamlakat taraqqiyotining 2030-yilgacha mo'ljallangan ustuvor yo'nalishlari doirasida islohotlarni izchil davom ettirish va yangi bosqichga olib chiqishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-21-son Farmoni. <https://lex.uz/uz/docs/-8050769>

5 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 16-fevraldagi PF-21-son Farmoniga 1-ilova. <https://www.lex.uz/uz/docs/-8050769>

qo'llab-quvvatlashda tadbirkorlik subyektlarini rivojlantirish, kooperatsiya tizimini kengaytirish va raqamli iqtisodiyot imkoniyatlaridan samarali foydalanishning ahamiyati alohida ta'kidlanadi.

Mahalliy ilmiy adabiyotlarda esa mahalla institutining kambag'allikni qisqartirish, xizmatlar sektorini rivojlantirish va aholi bandligini ta'minlashdagi o'rni chuqur tahlil qilingan. Mahalla darajasida tadbirkorlik faoliyatini rag'batlantirish, uy sharoitida ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlash hamda aholining iqtisodiy faolligini oshirishga qaratilgan ilmiy yondashuvlar ushbu yo'nalishning dolzarb va istiqbolli ekanligini tasdiqlaydi.

Adabiyotlar sharhi shuni ko'rsatadiki, mahallalarda kichik biznes va oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish orqali barqaror daromad manbalarini shakllantirish, aholi farovonligini oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish hamda hududiy iqtisodiy imkoniyatlarni kengaytirish zamonaviy ilmiy tadqiqotlarning ustuvor va istiqbolli yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotni amalga oshirish jarayonida ilmiy bilishning tizimli, qiyosiy va tahliliy yondashuvlariga asoslangan metodlardan foydalanildi. Tadqiqot davomida kambag'allikni qisqartirish, kichik biznes hamda oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish masalalariga oid xorijiy va mahalliy olimlarning ilmiy ishlari, World Bank va United Nations materiallari, shuningdek, O'zbekiston Respublikasining normativ-huquqiy hujjatlari chuqur o'rganildi.

Maqolada statistik ma'lumotlarni tahlil qilish, umumlashtirish, iqtisodiy taqqoslash hamda mantiqiyanalitik yondashuv kabi ilmiy tadqiqot usullari qo'llanildi. Ushbu metodlar tadqiqot natijalarining ishonchligi va ilmiy asoslanganligini ta'minlashga xizmat qildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mahalla jamiyati nafaqat fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organi sifatida, balki hududiy ijtimoiy-iqtisodiy muammolarni aniqlash, aholining turli qatlamlarini qo'llabquvvatlash, kambag'allikni qisqartirish va tadbirkorlikni rivojlantirishning eng quyi, biroq yuqori samaradorlikka ega institutsional tizimi sifatida katta ahamiyat kasb etadi.

So'nggi yillarda mamlakatda "mahalla kesimida ishlash" tizimi bosqichmabosqich joriy etilib, aholining yordamga muhtoj guruhlarini qo'llabquvvatlash, ularni tadbirkorlik faoliyatiga jalb etish, kasbhunarga o'qitish hamda barqaror daromad manbalarini yaratishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Ushbu jarayonda mahalla raislari, hokim yordamchilari, bank tizimi vakillari va boshqa mutasaddi tashkilotlarning hamkorlikdagi faoliyati asosida yangi boshqaruv mexanizmlari shakllanmoqda.

Kichik biznes va oilaviy tadbirkorlik kambag'allikni qisqartirishning eng muhim iqtisodiy vositalaridan biri sifatida e'tirof etiladi. Mazkur faoliyatning ustunliklari quyidagilarda namoyon bo'ladi:

- yangi ish o'rinlarini yaratish;
- aholi daromadlarini oshirish;
- hududiy iqtisodiy faollikni kuchaytirish;
- xizmatlar sektorining rivojlanishini jadallashtirish;
- o'zini o'zi band qilish imkoniyatlarini kengaytirish.

Ayniqsa, oilaviy tadbirkorlikning afzalligi shundaki, u katta boshlang'ich kapital talab qilmaydi, uy sharoitida qulay tashkil etiladi va qisqa muddatda barqaror daromad manbayini shakllantirish imkonini beradi. Hunarmandchilik, xizmat ko'rsatish, dehqonchilik, issiqxona faoliyati, uy mehnati asosidagi ishlab chiqarish hamda kichik savdo yo'nalishlari mahallalarda eng tez rivojlanayotgan sohalar qatoriga kiradi.

Shu bilan birga, mavjud ilmiy tahlillar mahalla tizimida kichik biznes va oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish jarayonida ayrim takomillashtirishni talab etuvchi jihatlar mavjudligini ko'rsatadi. Ular quyidagi omillar bilan izohlanadi:

- moliyaviy resurslar va kredit liniyalaridan foydalanish imkoniyatlarini yanada kengaytirish zarurligi;
- ayrim hududlarda tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish va amaliy bilimlarni mustahkamlash ehtiyoji mavjudligi;
- infratuzilma, logistika va bozor infratuzilmasini yanada jadallashtirish zarurligi;
- raqamli xizmatlardan foydalanish ko'lamini kengaytirish va raqamli savodxonlikni oshirishga ehtiyoj mavjudligi;
- biznes-rejalarni ishlab chiqish va loyihalarni boshqarish bo'yicha amaliy tajribani kuchaytirish zarurligi.

Mazkur omillarni tizimli ravishda takomillashtirish orqali mahalla darajasida kichik biznes va oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish samaradorligini oshirish, aholi bandligini kengaytirish hamda hududiy barqaror iqtisodiy o'sish uchun yanada qulay sharoitlarni shakllantirish imkoniyati ortadi (1-rasm).

Mazkur muammolarni bartaraf etish maqsadida quyidagi tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarni takomillashtirish maqsadga muvofiq deb hisoblaymiz:

- 01** **Birinchidan**, mahallalarda "tadbirkorlik ekotizimi"ni shakllantirish zarur. Bunda mahalla, bank, soliq organlari, bandlik markazlari va ta'lim muassasalari o'rtasidagi integratsiyani kuchaytirish lozim.
- 02** **Ikkinchidan**, oilaviy tadbirkorlik subyektlarini mikromoliyalashtirish tizimini kengaytirish muhimdir. Imtiyozli kreditlar, subsidiya va grant mexanizmlarini soddalashtirish aholining tadbirkorlik faolligini oshiradi.
- 03** **Uchinchidan**, mahallalarda biznes ko'nikmalarini rivojlantirish bo'yicha qisqa muddatli amaliy o'quv kurslarini tashkil etish zarur. Ayniqsa, yoshlar va xotin-qizlarni zamonaviy kasb-hunarlariga o'qitish muhim natija beradi.
- 04** **To'rtinchidan**, raqamli texnologiyalar asosida "raqamli mahalla" tizimini rivojlantirish lozim. Bu orqali aholining biznes loyihalari, bo'sh ish o'rinlari, kredit imkoniyatlari va davlat xizmatlari haqida tezkor ma'lumot olish imkoniyati kengayadi.
- 05** **Beshinchidan**, mahallalarda xizmatlar sektorini rivojlantirishga ustuvor ahamiyat berish kerak. Chunki xizmatlar sohasi kam xarajat bilan ko'proq ish o'ri yaratish imkoniyatiga ega.

Muallif: prof. v.b. Dawletmuratov A.

1-rasm. Mahallalarda tadbirkorlikni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari

Tahlil qilingan matn quyida ega-kesim uyg'unligi, imlo, punktuatsiya, mantiqiy ketmaketlik va ilmiy uslub talablariga muvofiq tahrirlandi. Mazmun ijobiy va ilmiy ohangga moslashtirildi.

Hozirgi sharoitda aholi bandligini ta'minlash, kambag'allikni qisqartirish va daromad manbalarini diversifikatsiya qilishda uy sharoitida ishlab chiqarishni rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Uy sharoitidagi ishlab chiqarish (homebased production) ayniqsa qishloq va chekka hududlarda aholining iqtisodiy faolligini oshirish, bo'sh mehnat resurslarini ishga jalb etish, xotin-qizlar va yoshlar bandligini kengaytirish hamda kichik biznes faoliyatini qo'llabquvvatlash uchun samarali mexanizm hisoblanadi.

Uy sharoitida ishlab chiqarish — fuqarolarning o'z xonadonlarida yoki unga tutash maydonlarda kichik hajmdagi tovarlar yoki xizmatlarni yaratish va realizatsiya qilishga qaratilgan iqtisodiy faoliyatidir. Mazkur faoliyat turi kam xarajat talab etishi, moslashuvchanligi va qisqa muddatda daromad manbaini shakllantirishi bilan ajralib turadi.

Uy sharoitida ishlab chiqarishni tashkil etishning asosiy yo'nalishlari quyidagilardan iborat:

- oziqovqat mahsulotlari ishlab chiqarish (non, qandolat mahsulotlari, sut mahsulotlari);
- to'qimachilik va tikuvchilik faoliyati;
- qo'l hunarmandchiligi;
- qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash;
- maishiy xizmatlar ko'rsatish.

Mazkur yo'nalishlarning har biri mahallalarda iqtisodiy faollikni oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va barqaror daromad manbalarini shakllantirishda katta salohiyatga ega (2-rasm).

Uy sharoitida ishlab chiqarishni tashkil etish bosqichlari

Nº	Bosqich nomi	Mazmuni	Asosiy vazifalar
1	Tahlil va tanlov	Mahalladagi imkoniyat va resurslarni baholash	<ul style="list-style-type: none"> • Mahalladagi resurslarni o'rganish • Talab yuqori mahsulotlarni aniqlash • Oila a'zolarining ko'nikmalarini baholash
2	Ish turini tanlash	Eng maqbul biznes yo'nalishini aniqlash	<ul style="list-style-type: none"> • Bozor talabini tahlil qilish • Xomashyo mavjudligini baholash • Transport va logistika imkoniyatlari
3	Rasmiylashtirish	Faoliyatni qonuniy yo'lga qo'yish	<ul style="list-style-type: none"> • O'z-o'zini band qilish • Xususiy tadbirkor sifatida ro'yxatdan o'tish • Oilaviy tadbirkorlikni tashkil etish
4	Moliyalashtirish	Loyiha uchun moliyaviy manbalarni jalb qilish	<ul style="list-style-type: none"> • Bank kreditlari • Imtiyozli mikroreditlar • Subsidiya va grantlar • Hokim yordamchisi orqali moliyaviy yordam
5	Asbob-uskuna va infratuzilma	Islep chiqarish uchun texnik baza yaratish	<ul style="list-style-type: none"> • Asbob-uskunalarini sotib olish • Elektr va suv ta'minoti • Sanitariya sharoitlarini ta'minlash
6	Ishlab chiqarishni yo'lga qo'yish	Ameliy islep chiqarish jarayonini boshlash	<ul style="list-style-type: none"> • Texnologiyani joriy etish • Sifatni nazorat qilish • Ish jarayonini samarali tashkil etish
7	Mahsulotni sotish	Tayyor mahsulotni bozorga chiqarish	<ul style="list-style-type: none"> • Mahalliy bozorlarda sotish • Do'konlar bilan hamkorlik • Onlayn savdo • Kooperatsiya va eksport

Muallif: professor v.b. Dawletmuratov A.

2-rasm. Uy sharoitida ishlab chiqarishni tashkil etish bosqichlari

Uy sharoitida ishlab chiqarishni rivojlantirish iqtisodiy o'sish bilan birga ijtimoiy barqarorlikni ta'minlaydigan muhim mexanizmlardan biri hisoblanadi. Mazkur faoliyat aholi bandligini oshirish, kambag'allikni qisqartirish, oilalar daromadlarini ko'paytirish va mahalliy iqtisodiy faollikni kuchaytirishda yuqori samaraga ega. Ayniqsa, mahallalar kesimida uy sharoitida ishlab chiqarishni samarali tashkil etish xotinqizlar, yoshlar hamda vaqtincha band bo'lmagan aholining mehnat salohiyatidan oqilona foydalanish imkoniyatini kengaytiradi.

Uy sharoitida ishlab chiqarishni rivojlantirish bo'yicha amaliy yondashuvlar mahalla darajasida iqtisodiy faollikni oshirishning muhim omillaridan biridir. Mazkur faoliyatni qo'llabquvvatlash aholi bandligini ta'minlash, kambag'allikni qisqartirish va oilalarning barqaror daromad manbalarini shakllantirishga xizmat qiladi. Ayniqsa, mahallalarda uybiznes faoliyatiga ko'maklashish orqali xotinqizlar, yoshlar va vaqtincha ishsiz aholining iqtisodiy faolligini oshirish uchun keng imkoniyatlar yuzaga keladi.

Ushbu tavsiyalarni amaliyotga joriy etish natijasida mahallalarda uy sharoitida ishlab chiqarish tarmoqlari kengayadi, yangi ish o'rinlari yaratiladi va aholining umumiy farovonlik darajasi oshadi (3-rasm).

3-rasm. Qoraqalpog'iston Respublikasida mahallalarda oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish yo'nalishlari

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, mahalla institutida kichik biznes va oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish kambag'allikni qisqartirishning eng samarali tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, mahallabay ishlash tizimi asosida aholining ehtiyojmand qatlamlarini tadbirkorlik faoliyatiga jalb etish, ularni kasb-hunarga o'qitish hamda uy sharoitida ishlab chiqarishni rivojlantirish orqali yangi ish o'rinlarini yaratish imkoniyatlari sezilarli darajada kengayotgani aniqlandi.

Tadqiqot davomida mahallalarda kichik biznesni rivojlantirishga ta'sir ko'rsatuvchi muhim omillar sifatida moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish, tadbirkorlik ko'nikmalarini yanada rivojlantirish, infratuzilma va logistika tizimini takomillashtirish hamda raqamli xizmatlardan foydalanish darajasini oshirish zarurligi aniqlandi. Shu bilan birga, uy sharoitida ishlab chiqarishni rivojlantirish aholi bandligini ta'minlash, xotinqizlar va yoshlarning iqtisodiy faolligini kuchaytirish, oilalarning barqaror daromad manbalarini shakllantirish hamda hududiy iqtisodiy rivojlanishni jadallashtirishda muhim omil ekanligi ilmiy jihatdan asoslandi.

Tadqiqot natijalariga tayangan holda, har bir mahalla kesimida kichik biznes va uy sharoitida ishlab chiqarish faoliyatining "iqtisodiy xaritasi"ni ishlab chiqish, hududlarning iqtisodiy ixtisoslashuvi asosida istiqbolli tadbirkorlik yo'nalishlarini belgilash hamda ularni qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kengaytirish maqsadga muvofiq deb hisoblanadi. Shuningdek, oilaviy tadbirkorlik subyektlari uchun imtiyozli kreditlar, subsidiyalar va grantlar tizimini yanada rivojlantirish, mahallalarda biznes-reja tuzish, marketing, raqamli savdo hamda moliyaviy savdoxonlik bo'yicha qisqa muddatli o'quv dasturlarini joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi.

Bundan tashqari, uy sharoitida ishlab chiqaruvchi subyektlarni kooperatsiya asosida yagona ishlab chiqarish va savdo zanjiriga birlashtirish, elektron tijorat platformalaridan foydalanishni kengaytirish orqali mahsulotlarni sotish tizimini rivojlantirish, logistika, elektr energiyasi va internet infratuzilmasini takomillashtirish hududiy iqtisodiy faollikni yanada oshirishga xizmat qiladi. Hokim yordamchilari, banklar hamda tadbirkorlikni qo'llab-

quvvatlash markazlari o'rtasidagi hamkorlik samaradorligini kuchaytirish esa ushbu yo'nalishdagi islohotlarning natijadorligini yanada oshiradi.

Mazkur takliflarni amaliyotga joriy etish mahallalarda kichik biznes va oilaviy tadbirkorlikni izchil rivojlantirish, aholi bandligini kengaytirish, daromad manbalarini diversifikatsiya qilish hamda kambag'allik darajasini bosqichma-bosqich kamaytirishga samarali xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026yil 16fevraldagi "Mamlakat taraqqiyotining 2030yilgacha mo'ljallangan ustuvor yo'nalishlari doirasida islohotlarni izchil davom ettirish va yangi bosqichga olib chiqishning qo'shimcha choratadbirlari to'g'risida"gi PF21son Farmoni. <https://www.lex.uz/uz/docs/-8050769>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026yil 16fevraldagi PF21son Farmoniga 1ilova. <https://www.lex.uz/uz/docs/-8050769>
3. Sen A. *Development as Freedom*. Oxford University Press, 1999, 365 p. [Google Books elektron manbasi. URL: https://books.google.com/](https://books.google.com/)
4. Dawletmuratov A. Development of the service sector and its impact on poverty reduction. *Innovation Science and Technology*, Vol. 2, No. 3, 2026, pp. 79–83.
5. Dauletmuratov A. Xizmatlar sohasi va kambag'allik o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik. *Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot jurnali*, Vol. 3, No. 11, 2025, pp. 611–614.
6. World Bank. *Poverty and Equity Briefs*. Washington D.C., 2025. undp.org
7. United Nations Statistics Division. Sustainable Development Goals Report 2025 — Goal 1. unstats.un.org
8. United Nations Development Programme (UNDP). Sustainable Development Goals — Uzbekistan.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 5 (2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>